

ONDANKS MISHANDELING VAN ZIJN ECHTGENOTE DOOR DE MAN KREEG HIJ GELD

[Mr. Ernst Loendersloot](#)
Sr. kandidaat notaris te Maastricht
Foto: [Harry Heuts](#)

In het erfrecht is een bepaling opgenomen dat je onwaardig kunt zijn om te erven. Hierdoor verlies je het recht op een erfenis. Stel dat een kind zijn vader of moeder doodt, dan moet die actie niet beloond worden met een erfenis. Ook iemand die zijn echtgenote vreselijke dingen aandoet, moet daar financieel geen voordeel van hebben. Dat alles is vastgelegd in artikel 3 van Boek 4 van het Burgerlijk wetboek.

Je kunt dan wel onwaardig zijn om te erven, maar wil dat ook niet zeggen dat je geen recht hebt op de helft van het gezamenlijk vermogen als je in de wettelijke (algehele) gemeenschap van goederen bent gehuwd? In een interessante casus die door het [Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden](#) is beslist, komt die vraag aan de orde. Maar ook de vraag of de man recht heeft op een deel van de schenking die zijn overleden vrouw van haar moeder had gekregen.

Was de man onwaardig om te erven omdat hij veroordeeld was wegens mishandeling van zijn vrouw en poging tot brandstichting terwijl zij in het huis was?

De man had zijn vrouw mishandeld en bovendien het huis in brand gestoken terwijl zij zich daar nog in bevond. Hiervoor was hij veroordeeld en normaal gesproken leidt dit tot onwaardigheid om te erven. Hij zou dus geen recht hebben op de erfenis van de vrouw.

Maar iemand die veroordeeld is, kan weer gerehabiliteerd worden. Ook voor de onwaardigheid als erfgenaam geldt dat. Maar dan moet de vrouw de man wel

ondubbelzinnig vergeven hebben. Of dat zo is, laat het Hof hier in het midden: de man wordt in de gelegenheid gesteld om meer bewijzen aan te dragen dat hij vergeven is.

Of hij erfgenaam is of niet, blijft dus nog even in de lucht hangen.

Heeft de man recht op een deel van de schenking die met een anti-schoonzoonsclausule is gedaan ?

De rechters geven in de uitspraak wel te kennen dat de mishandeling en poging tot brandstichting niet van dien aard zijn, dat de man ook geen recht meer heeft op de helft van het vermogen op basis van het huwelijksvermogensrecht. De man en de vrouw hadden geen huwelijksvoorwaarden opgesteld bij de notaris en waren dus in gemeenschap van goederen getrouwd. Het gevolg daarvan is dat de man simpelweg recht heeft op de helft van het totale vermogen.

Maar toen kwam de vraag aan de orde of de schenking die zijn overleden vrouw van haar moeder had gekregen in die gemeenschap van goederen viel of niet. Bij een bevestigend antwoord, zou de man altijd recht hebben op de halve schenking, ook als hij uiteindelijk als erfgenaam onwaardig blijkt te zijn.

Niet ter discussie stond dat zijn schoonmoeder een zogeheten anti-schoonzoonsclausule had opgenomen bij de schenking. Maar dit was niet een harde maar wat notarissen een zachte uitsluitingsclausule noemen. Het verschil zit er in dat de zachte clausule zó is geformuleerd dat deze niet werkt als het huwelijk ontbonden wordt door het overlijden van het eigen kind dat de schenking ontvangt.

Dit kan fiscaal gunstiger uitpakken omdat de erfenis van dat kind daardoor minder groot is. De halve schenking is dan van de langstlevende op grond van het huwelijksvermogensrecht en alleen de andere helft zit in de erfenis.

Alleen pakt die zachte anti-schoonzoonsclausule in deze zaak vreemd uit. De rechters geven namelijk aan dat, zelfs als de man onwaardig is om te erven van de door hem mishandelde vrouw, hij via het huwelijksvermogensrecht gewoon de helft van hun gezamenlijk vermogen krijgt. En door de zachte bewoordingen hoort ook de schenking tot dat gezamenlijk vermogen.

Dus ongeacht wat de man zijn vrouw heeft aangedaan en of hij door haar wel of niet vergeven is, krijgt hij hoe dan ook de helft van de door zijn schoonmoeder aan zijn echtgenote gedane schenking.

Als jurist kan ik de redentatie volgen, maar ik denk dat het rechtsgevoel van de moeder geweld wordt aangedaan.

Advies

Ik kan eigenlijk maar één juridisch advies geven. Ga als ouders met uw schenkingsakte en met uw testament naar uw notaris toe en vraag hem of haar of u een zachte of een harde uitsluitingsclausule heeft. Een harde is fiscaal misschien niet de meest optimale versie, maar de zachte variant geeft in de beschreven situatie wel een (gevoelsmatig) vreemd effect. Pas die daarom aan en maak er een keiharde versie van.

Mr. Ernst Loendersloot
kandidaat notaris te Maastricht
Telefoon 043-3509950.

Kijk ook eens op www.ntrs.nl of scan de QR code hieronder.

Of schrijf je in voor mijn [gratis nieuwsbrief](#).

U kunt ook op de hoogte blijven via:

[LinkedIn](#) [Twitter](#) [Facebook](#)

[Brochures kunt u hier downloaden.](#)

